

**OPETUSMINISTERIÖN JA ITÄ-SUOMEN YLIOPISTON VÄLINEN SOPIMUS KAUELLE
2010-2012**

Opetusministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista määrällisistä ja laadullisista tavoitteista seuraavaa.

KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut edistävät toiminnallaan kansalaisten hyvinvointia ja sivistystä sekä kestäväää taloudellista, kulttuurista, ekologista ja sosiaalista kehitystä. Toiminta on korkealaatuista, vaikuttavaa, eettistä ja tukee monikulttuurisen yhteiskunnan kehitystä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat innovaatiojärjestelmän perusta. Korkeakoulut toimivat aktiivisena osana yhteiskuntaa. Yritykset, työyhteisöt ja viranomaiset ovat kiinnostuneita osallistumaan korkeakoulujen kehittämiseen ja hyödyntävät niiden tarjoamaa osaamista.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa kansainvälisinä ja vetovoimaisina oppimis- ja tutkimusyhteisöinä. Korkeakoulut profiloituvat kansainvälisessä toiminnassaan omilla vahvuusalueillaan ja kantavat vastuuta globaalien kysymysten ratkaisemisessa.

Korkeakoulut järjestävät toimintansa taloudellisesti, tuottavasti ja tehokkaasti. Korkeakoulut pyrkivät toiminnassaan tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön ja työnjakoon. Rakenteellista kehittämistä jatketaan tavoitteena tiiviimpi korkeakouluverkko, vahvat, vetovoimaiset sekä koulutustarjonnaltaan ja tutkimus- ja kehittämistoiminnaltaan profiloituneet korkeakouluyksiköt.

Yliopistot vahvistavat korkeatasoisen tieteellisen tutkimuksen, taiteellisen toiminnan ja tasa-arvoisen tutkijanuran edellytyksiä sekä asemaansa kansainvälisessä tutkimuskentässä. Yliopistot turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman ja tutkijakunnan saatavuuden.

Ammattikorkeakoulut vahvistavat työelämään, taiteelliseen toimintaan ja alueellisiin tarpeisiin kytkeytyvää opetusta, yrittäjyyttä sekä erityisesti tuotekehitykseen sekä yritysten, työyhteisöjen ja kolmannen sektorin kehittämiseen liittyvää tutkimus- ja kehitystyötä. Ammattikorkeakoulut turvaavat oman profiilinsa mukaisesti työvoiman saatavuuden.

Korkeakoulut vahvistavat elinikäisen oppimisen edellytyksiä joustavoittamalla koulutusjärjestelyjä, kehittämällä eri tavoin hankitun osaamisen tunnustamista sekä monipuolistamalla avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaa. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut uudistavat opiskelijavalintaansa sellaiseksi, että siirtyminen toisen asteen koulutuksesta korkeakoulutukseen nopeutuu. Opintoprosessien kehittämisellä vähennetään keskeyttämistä sekä nopeutetaan tutkintojen suorittamista ja sen jälkeistä siirtymistä työelämään. Yliopistot ottavat käyttöönsä valtakunnallisen opiskelijapalautejärjestelmän. Ammattikorkeakoulut jatkavat opiskelijapalautejärjestelmän sisällöllistä kehittämistä.

Yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät yhteistyötään työelämän ja innovaatiojärjestelmän muiden toimijoiden kanssa. Alueiden ja työelämän muuttuviin tarpeisiin vastataan ensisijaisesti aikuiskoulutustarjontaa kehittämällä. Korkeakoulut osallistuvat aktiivisesti alueellisten strategioiden valmisteluun sekä alueidensa kehittämiseen. Korkeakoulut tehostavat tutkimustulosten ja osaamisen liiketoiminnallista ja muuta yhteiskunnallista hyödyntämistä sekä innovaatiopalveluita.

Korkeakoulut kehittävät toimintaansa siten, että ne ovat kilpailukykyisiä, tasa-arvoisia ja kiinnostavia työ- ja opiskelupaikkoja. Korkeakoulut hyödyntävät toimintansa kehittämisessä arviointien ja laatu järjestelmiensä auditointien tuloksia.

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTON TEHTÄVÄ, PROFILI JA PAINOALAT

Tehtävä ja profiili

Yliopiston tavoitteena on olla kansainvälisesti tunnettu ja tunnustettu monialainen tutkimus- ja koulutusyliopisto. Yliopisto toteuttaa profiiliaan perustamalla monitieteellisiä osaamiskeskittymiä painoaloilleen.

Yliopisto vahvistaa yhteiskunnallista vaikuttavuuttaan ja luo edellytyksiä Itä-Suomen kilpailukyvyn vahvistamiselle.

Painoalat

Yliopisto on määritellyt vahvuusaloikseen ja niihin pohjautuviksi tutkimuksen painoaloiksi:

- 1) Luonnontieteet ja uudet teknologiat (fotoniikka, lääketieteellinen ja laskennallinen fysiikka sekä uudet materiaalit),
- 2) Opettajankoulutus, kasvatus ja kulttuuri (koulutuksen yhteiskunnallis-kulttuurinen tutkimus),
- 3) Rajat, Euroopan reuna-alueet ja Venäjä (rajat ja Venäjä sekä reuna-alueiden muutosdynamiikka),
- 4) Terveystieteet, molekyyli­lääketiede ja hyvinvointitutkimus (elämäntavat, ravitseminen ja terveys, lääketutkimus ja -kehitys, molekyyli­lääketiede sekä neurotieteet)
- 5) Ympäristötutkimus ja uusiutuvat luonnonvarat (ilmastonmuutos, metsäekosysteemi ja bioenergia, luonnon eliöyhteisöihin ja ihmisen terveyteen kohdistuva ympäristöstressi, metsänarviointi ja metsäsuunnittelu sekä yhteiskuntatieteellinen ympäristötutkimus).

Tavoitteet	Vuosina 2010 - 2012 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1 400
Teologinen koulutus	50
Humanistinen koulutus	160
Kasvatustieteellinen koulutus	265
Yhteiskuntatieteellinen koulutus	180
Psykologian koulutus	20
Terveystieteiden koulutus	145
Kauppätieteellinen koulutus	85
Luonnontieteellinen koulutus	280
Maatalous-metsätieteellinen koulutus	45
Lääketieteellinen koulutus	120
Farmasian koulutus	50
Tohtorin tutkinnot	159
Teologinen koulutus	3
Humanistinen koulutus	9
Kasvatustieteellinen koulutus	9
Yhteiskuntatieteellinen koulutus	10
Psykologian koulutus	2
Terveystieteiden koulutus	11
Kauppätieteellinen koulutus	3
Luonnontieteellinen koulutus	58
Maatalous-metsätieteellinen koulutus	10
Lääketieteellinen koulutus	34
Farmasian koulutus	10
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Alemmat korkeakoulututkinnot	1 550
Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä	600
Suomesta lähteneiden tai Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä (vaihdon kesto yli 3 kk)	900
Harjoittelukoulujen oppilasmäärä	1 260
Harjoittelukoulujen ohjatun opetusharjoittelun määrä	5 900

Tunnuslukutavoitteet	Toteuma 2008		Tavoite 2012
	Yo	Yo-sektori yht.	Yo
Opiskelijat (FTE)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	8.13	8.39	8.20
Ylemmät korkeakoulututkinnot/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	1.66	1.64	1.05
Tohtoritutkinnot/ professorit	0.68	0.67	0.70
Kv-refereejulkaisut / opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.95	0.94	1.20
Tieteelliset julkaisut (pl. kv-refereejulkaisut)/ opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.83	0.95	1.20
Opettajien ja tutkijoiden kv-liikkuvuus (väh. 2 vko) / opetus- ja tutkimushenkilökunta	0.11	0.21	0.20
Perustutkinnon aloittaneista tutkinnon suorittaneiden osuus 7 vuoden kuluttua aloittamisesta (%) *	57.8	49.2	66.0
Vähintään 45 opintopistettä suorittaneiden osuus perustutkintoa suorittavista (%)	50.2	39.2	50.0
Tutkinnon suorittaneiden osuus tutkinnon suorittaneiden ja keskeyttäneiden yhteismäärästä (%) *	64.9	63.4	68.0
Kansallisen kilpaillun tutkimusrahoituksen (SA, Tekes) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	8.3	10.9	11.0
Kansainvälisen tutkimusrahoituksen (pl. yritys ja rakennerahastot) osuus kokonaisrahoituksesta (%)	3.0	2.6	3.5
Täydentävän rahoituksen osuus kokonaisrahoituksesta (%)	31.9	33.0	40.0
Työllisten osuus tutkinnon suorittaneista (%) *	95.7	96.2	96.0

* = Toteumatiedot vuodelta 2007

KESKEISET KEHITTÄMISKOHEET

- 1) Yliopisto ajantasaistaa strategiansa ja laatii tälle konkreettisen toimenpideohjelman ml. kansainvälistymistä koskevat kumppanuudet.
- 2) Itä-Suomen uutta yliopistokokonaisuutta hyödynnetään laajemmin toiminnan ja kampusrakenteen kehittämisessä sekä painoalojen määrittämisessä. Yliopiston painoalat arvioidaan uudelleen ja rajataan.

RAHOITUS

Opetusministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaisissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetusministeriön asetuksen (771/2009) perusteella seuraavasti:

Yliopiston perusrahoitukseen osoitetaan vuonna 2010 yhteensä 131 834 000 euroa.

Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 500 000 euroa kauden 2010-2012 valtakunnallisten erityistehtävien perusteella. Yliopiston valtakunnallisina erityistehtävinä on otettu huomioon ortodoksinen teologia sekä karjalan kielen opetus ja tutkimus.

Perusrahoitukseen sisältyy vuonna 2010 yhteensä 2 200 000 euroa kaudella 2007-2009 sovittujen hankkeiden (erityisluokkien perustaminen Joensuun normaalikouluun ja Itä-Suomen yliopistohanke) loppueränä.

Perusrahoitukseen sisältyy Itä-Suomen yliopiston hammaslääketieteen tutkinnonanto-oikeuden aiheuttamiin kustannuksiin 398 000 euroa (2010), 879 000 euroa (2011), 1 669 000 euroa (2012) ja 3 700 000 euroa (2013).

Perusrahoitukseen sisältyy vuonna 2010 6 879 000 euroa harjoittelukoulujen toimintaan.

Strategiarahoitusta (6 500 000 euro vuonna 2010 ja 9 500 000 euroa/v vuosina 2011-2012) kohdennettaessa on otettu huomioon erityisesti:

- Ympäristön tutkimus ja uusiutuvat luonnonvarat erityisinä tutkimuskohteina ilmastonmuutos, metsäekosysteemi ja bioenergia
- Terveystieteet erityisinä kehittämiskohteina hammaslääketiede, bioteknologia ja molekyyli lääketiede
- Luonnontieteellinen perustutkimus ja niihin perustuva teknologinen tutkimus
- Kansainvälistyminen ja Venäjä -yhteistyö
- Alueyhteistyö

Yliopisto turvaa biokeskuksensa perustoimintojen riittävän rahoituksen Biokeskus Suomi -yhteistyön varmistamiseksi.

Yliopiston valtion rahoitukseen sisältyy vuonna 2010 lisäksi arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen tutkimukseen liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille (ml. harjoittelukoulut) aiheutuneista kustannuksista yhteensä 9 918 000 euroa.

Yliopistot tekevät tilinpäätöksensä yhteydessä normaaliin tapaan käyttämättömän määrärahan siirtomäärärahaiksi kirjauksen. Vuodelta 2009 siirtyväksi arvioituja määrärahoja yliopistolla on yhteensä 23 046 000 euroa, mikä sisältää myös harjoittelukoulujen osuuden. Opetusministeriö myöntää ja maksaa uusimuotoisille yliopistoille arvioitua siirtomäärärahaa vastaavan summan tammikuun 2010 alussa. Siirtyneen määrärahan loppuerät maksetaan yliopistoille sen jälkeen, kun tilinpäätökset on vahvistettu ja tarkastettu ja alkusaldot siirtyneet opetusministeriölle. Mikäli yliopisto on tammikuussa saanut liikaa siirtyvää, se joutuu palauttamaan liikaa maksetun korkoineen.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA JA ARVIOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan sopimuskauden aikana ministeriön ja yliopiston kanssa käytävien neuvottelujen yhteydessä sekä ministeriön palautemenettelyssä.

Strategiarahoituksen taso voidaan arvioida uudelleen kesken sopimuskauden, mikäli strategian toimeenpano ja keskeiset kehittämistoimenpiteet eivät etene sopimuksen mukaisesti.

Yliopisto toimittaa annettuja määräaikoja noudattaen pyydyt tiedot KOTA - tietojärjestelmään ja vuodesta 2011 alkaen vaiheittain XDW-tietovarastoon. Yliopisto varautuu tietotarpeiden muutosten ja valtakunnallisten tietojärjestelmien kehittämisen edellyttämiin muutoksiin omissa tietojärjestelmissään.

ALLEKIRJOITTAJAT

Sakari Karjalainen
Ylijohtaja

Petteri Taalas
Hallituksen puheenjohtaja

Anita Lehtikoinen
Johtaja

Perttu Vartiainen
Rehtori